

Hankintalain muutoksen edellyttämät toimenpiteet

khall 24.08.2026
213/02.08.00/2026

Valmistelija

Hallintojohtaja Maria Puustinen
Kunnanjohtaja Mikko Kärnä

Hankintalain muutokset tulivat voimaan 18.6.2026. Muutosten myötä hankintoja voi tehdä osakeyhtiömuotoisista sidosyksiköistä kilpailuttamatta vain, jos hankintayksikön omistusosuus sidosyksiköstä on vähintään kymmenen prosenttia. Sidosyksiköiden omistusosuusvaatimusta aletaan soveltaa 1.7.2027 alkaen, joten olemassa olevia sidosyksiköitä voidaan hyödyntää omistusosuudesta riippumatta 30.6.2027 asti. Hankintayksiköiden on irtisanottava ennen lain voimaantuloa tehdyt sopimukset päättymään viimeistään 30.6.2027.

Jos sidosyksikön kanssa tehdyn sopimuksen irtisanomisesta olisi poikkeuksellisesti kohtuuttomia seurauksia tai sopimuksen irtisanomiseen liittyy merkittäviä taloudellisia riskejä, voidaan yleiseen etuun liittyvistä pakottavista syistä sopimus kuitenkin irtisanoa päättymään viimeistään 30.6.2030. Tällaisista sopimuksista on ilmoitettava Valtiokonttorille viimeistään 30.9.2026.

Muutoksen johdosta Rautavaaran kunnan on arvioitava nykyiset sidosyksikköhankintansa sekä valmistettava korvaavat järjestämistavat niiden palvelujen osalta, joita ei voida jatkossa hankkia nykyisellä tavalla. Muutos on kunnan kannalta merkittävä erityisesti ateria-, palkanlaskenta- ja ICT-palvelujen osalta.

Rautavaaran kunnan tarkoituksena ei ole säilyttää nykyisiä järjestelyjä pysyvästi, vaan siirtymäaikaa tarvitaan korvaavien palvelujen järjestämistapojen hallittuun valmisteluun ja käyttöönottoon.

Ateriapalvelut

Rautavaaran kunnanhallitus käsitteli ateriapalvelujen järjestämistä 16.6.2025 § 96. Kunta oli kartoittanut Servica Oy:n kanssa aiemmin tehdyn palvelusopimuksen irtisanomisen jälkeen vaihtoehtoisia tapoja ateriapalvelujen järjestämiseksi.

Kunnan toteuttamaan markkinavuoropuheluun ei saatu vastauksia, minkä vuoksi palvelujen kilpailuttamista ei pidetty tarkoituksenmukaisena. Vaihtoehtoina tarkasteltiin ateriapalvelujen tuottamista kunnan omana toimintana sekä palvelusopimuksen jatkamista Servica Oy:n kanssa. Oman tuotannon järjestämistä ja sen kustannuksia selvitettiin, ja omaan tuotantoon siirtyminen todettiin mahdolliseksi. Kunnanhallitus päätti tuolloin kuitenkin jatkaa ateriapalvelujen hankkimista Servica Oy:ltä ja valtuutti kunnanjohtajan allekirjoittamaan neuvotellun palvelusopimuksen.

Hankintalain muuttumisen johdosta nykyistä sidosyksikköön perustuvaa järjestämistapaa ei voida jatkaa pysyvästi ratkaisuna. Koska ateriapalvelujen hankkimista markkinoilta on jo selvitetty eikä markkinavuoropuhelussa saatu palveluntuottajilta vastauksia ja koska kunnan oma tuotanto on aikaisemmassa selvityksessä todettu mahdolliseksi, tarkoituksenmukaisimpana tulevana järjestämistapana pidetään ateriapalvelujen järjestämistä kunnan omana toimintana.

Omaan tuotantoon siirtyminen edellyttää toimeenpanon yksityiskohtaista valmistelua muun muassa henkilöstön, tuotannon organisoimisen, koulujen loma-aikojen, toimitilojen, laitteiden, elintarvikehankintojen ja taloudellisten vaikutusten osalta. Palvelutuotannon jatkuvuuden turvaamiseksi siirtyminen tulee toteuttaa hallitusti.

Sevican kanssa voimassa olevan palvelusopimuksen irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Lisäksi Servican kanssa on voimassa vuokrasopimus Rautavaaran keskuskeittiöstä. Vuokrasopimuksen irtisanomisaika on 12 kuukautta, ja Servica on irtisanonut vuokrasopimuksen päättymään 30.6.2027 mutta ilmoittanut, että he ovat valmiita jatkamaan sopimusta senkin jälkeen, jos päätämme käyttää pidemmän siirtymäajan ja ilmoittaa siitä Valtiokonttorille.

Palkanlaskentapalvelut

Rautavaaran kunta hankkii tällä hetkellä palkanlaskentapalveluja Monetra Pohjois-Savo Oy:ltä. Monetra on julkisomisteinen in house -yhtiö, joka tuottaa talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja asiakasomistajilleen. Kunnan ja Monetran välisessä sopimuksessa on 12 kuukauden irtisanomisaika.

Palkanlaskentapalvelujen osalta on alustavasti selvitetty palvelujen järjestämistä yhteistoiminnassa Sonkajärven kunnan kanssa. Valmistelussa on selvitettävä yhteistoiminnallinen toimintatapa; tehtävien, vastuiden ja kustannusten jako; henkilöstö- ja järjestelmävaikutukset; tietosuoja-asiat sekä palvelun jatkuvuuden turvaaminen. Lisäksi valmistelussa on huomioitava uuden järjestämismallin käyttöönoton aikataulu, Monetra Pohjois-Savo Oy:n pienosakkaiden palveluja koskevat järjestelyt sekä nykyisen sopimuksen irtisanomisaika.

ICT-palvelut

Kunta hankkii ICT-palveluja nykyisin Savon ICT-Palvelut Oy:ltä sidosyksikköhankintana. Hankintalain vähimmäisomistusosuutta koskeva muutos vaikuttaa kunnan mahdollisuuteen jatkaa palvelujen hankkimista yhtiöltä nykyisellä tavalla.

Savon ICT-Palvelut Oy:n osalta seurataan mahdollisia yhtiön omistuspohjaan ja toiminnan järjestämiseen liittyviä muutoksia. Jos yhtiössä toteutetaan sellaisia järjestelyjä, joiden seurauksena Rautavaaran kunta voisi jatkaa palvelujen hankkimista Savon ICT-Palvelut Oy:ltä hankintalain mukaisena sidosyksikköhankintana, ensisijaisena vaihtoehtona on nykyisen palvelujärjestelyn jatkaminen.

Liitteet ja oheismateriaali -

Vaikutusten arviointi -

Esittelijä Kunnanjohtaja Mikko Kärnä

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

1. merkitä tiedoksi hankintalain muutoksen vaikutukset Rautavaaran kunnan nykyisiin sidosyksikköhankintoihin sekä ateriapalvelujen, ICT-palvelujen ja palkanlaskentapalvelujen järjestämistä koskevan valmistelutilanteen

2. että niiden nykyisten sidosyksikkösopimusten osalta, joiden jatkamiselle hankintalaissa säädetyt edellytykset täyttyvät ja joiden hallittu korvaaminen tai tulevan järjestämistavan varmistaminen edellyttää lisääaikaa, käytetään hankintalain mahdollistamaa pidennettyä siirtymäaikaa ja sopimusten jatkamisesta tehdään säädetyt ilmoitukset Valtiokonttorille
3. valtuuttaa hallintojohtajan valmistelemaan ja tekemään kohdassa 2 tarkoitetut ilmoitukset Valtiokonttorille
4. että ateriapalvelujen järjestämistä selvitetään ja valmistellaan kunnan omana toimintana
5. että ICT-palvelujen järjestämistä selvitetään ja valmistellaan siten, että ensisijaisena vaihtoehtona tarkastellaan palvelujen hankkimisen jatkamista Savon ICT-Palvelut Oy:ltä, mikäli yhtiön omistuspohjaan tai toiminnan järjestämiseen tehtävät muutokset mahdollistavat palvelujen hankkimisen jatkossakin hankintalain mukaisena sidosyksikköhankintana
6. että palkanlaskentapalvelujen järjestämistä selvitetään ja valmistellaan yhteistoiminnassa Sonkajärven kunnan kanssa sekä
7. valtuuttaa kunnanjohtajan jatkamaan kohdissa 4–6 tarkoitettujen järjestämisvaihtoehtojen valmistelua ja niitä koskevia neuvotteluja sekä tuomaan tarvittavat järjestämistä koskevat päätökset ja sopimukset erikseen toimivaltaisen viranomaisen hyväksyttäväksi.

Päätös